Ч. 276 (13.821). Львів, понеділок 15. жовтня 1934. Poсztowa opłatą opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і полуд. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Громадяни!

Цього року минає **сто літ**, як у гірській закутині буковинської Гуцульщини побачив світ один із найкращих синів українського народу, поет **Осип Юрій Федькович.**

Імя „буковинського соловія“ тісно вяжеться з **відродженням** українського народу в Галичині в 60. рр. XIX. ст. Після тяжкої реакції, в роках глибокої мовчанки, коли по смерти Маркіяна Шашкевича ввесь наш край потонув у глибокому сні, з недалекої Буковини відізвався легкий, але сміливий голос нового Співця, що незабаром потермосив народнім сумлінням, у душі молодого покоління нову влив надію, зледенілиж серця старшого ожвина, що почали живіше битися. Не було числа українського журналу в Галичині, що не приносило би його пісень, не було одної молодої ще тоді громади, що не прислухувалася б була тоді до його слова.

Та полишив Федькович **сліди своєї праці** в Галичині й на інших полях. На становищі першого редактора видань „Просвіти“ він дав народові цілу низку книжечок, що й досі не втратили своєї вартости і ще й сьогодні дивують нас знанням душі народньої, розумінням потреб народу і вмілим способом, як до села підходити, як його красу зберігати, як зробити його свідомим, розумним, багатим. Небагатий на репертуар **український** театр 70 рр. XIX. ст. находив у Федьковичеві раз-у-раз свого вдячного помічника. Чиста, як гірська вода, народня мова його писань завертала небагате на таланти **українське письменство** Галичини на шлях правдивий. Живе його слово докотилося аж до Київа й мило вразило вуха земляків наших над Дніпром.

Та на всю ширінь розрослася Федьковичева праця в його рідній Буковині, де йому доводилося розбивати тверді криги, що від віків заморожували народне життя.

Федькович — поет і повістяр, Федькович — діяч освітній, Федькович — організатор шкільництва, письменник для дітей, укладач шкільних книжок, Федькович — пробудник нашого народу на Буковині. Федькович — борець за народні права.

Громадяни! Сто років від народин великого українця не може в нас прогомоніти без сліду. Український нарід скрізь там, де має до того змогу, **вшанує цього року Федьковичеву память.** Не сміє в нас бути ні одної культурно-освітньої установи, що її діяльність чи однозгучна з працею поета, чи нагадує своїм змістом його працю — щоб хоч якнайскромнішим святом не вшанувала цього року Федьковича.

Підписані установи, що за **почином „Просвіти“**, де колись працював Федькович, склали окремий Комітет для вшанування цього року памяти поета і святкуватимуть її окремим святом у Львові, звертаються до цілого краю із закликом:

Влаштовуйте Федьковичівські свята всі разом — громадою!

Треба показати перед світом, що український нарід своїх великих людей шанує!

Хоч і як скромне вийде свято, а воно бути мусить!

Через те, що імя Поета найбільше в Галичині звязане з „Просвітою“, ми **сполучуємо цього року свято в честь Федьковича із святом „Просвіти“.**

Місяць грудень „Просвіті“ й Федьковичеві!

У Львові, в місяці жовтні 1934 р.

Товариство „Просвіта“, Наукове Т-во ім. Т. Шевченка, „Рідна Школа“, „Союз Українок“, Т-во Письменників і Журналістів“, „Учительська Громада“. Взаїмна Поміч Українського Вчительства, Ревізійний Союз Українських Кооператив, Т-во „Сільський Господар, Т-во „Львівський Боян“, Музичне Т-во ім. Лисенка, Акад. Хор „Бандурист“, Українське Співацьке Т-во „Сурма“, Т-во „Відродження“.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ:

Д-р Іван Брик — голова, Д-р Василь Сімович — заст. голови, Микола Дужий — секретар, Пос. Зиновій Пеленський, Д-р Іван Німчук, Ред. Роман Купчинський, Дир. Іван Охрімович, Інсп. Петро Петрик — члени.

ЛІТЕРАТУРНА НАГОРОДА 1934.

КОМУНІКАТ РАДИ Т-ВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ ІМ. І. ФРАНКА У ЛЬВОВІ.

Збірка фондів на літературну нагороду на рік 1934 з причини вакаційного часу приминилася. Т-во пригадує українському громадянству, що речинець визначення нагороди зближається та просить усі ті українські установи і тих громадян, які ще досі не зложили своїх жертв, присилати датки на цю висококультурну ціль на адресу: „Центробанк“, Львів, вул. 3. Мая ч. 15 з допискою „Літературний фонд“.

Рівночасно Рада Т-ва просить усіх письменників і видавців присилати твори, видані в часі від 1. січня 1934 у скількости 5 примірників для підручної бібліотеки жюрі. Книжки слати на адресу: Т-во Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка, Львів, вул. Зіморовича 20.

Жюрі, яке буде переглядати твори, буде визначене Радою Т-ва в найближчому часі.

—o—

Непростима інертність і байдужість.

З приводу відношення української інтелігенції на Волині до церковних справ.

Волинь, 13. X. 1934 р.

I.

Історія українського церковного руху на Волині некоротка, а до того ще — прикрашена багатьома яскравими епізодами, яких ніколи не забуде український нарід.

Не маємо наміру повторювати її тут. Події дня вимагають лише підкреслення ще раз комплексу чинників, що або счиняють заколоти в українській православній церкві на Волині, або їх явно чи тайно підтримують для потрібних їм цілей.

Чинником, що викликує постійний фермент у церкві, є жменька московських недобитків революції, що занесли їх до волинських берегів мутні хвилі подій: б. поліцаї, емеритовані „обрусітелі“, військові та їхні нащадки. На „обрусінні“ Волині вони так добре заробляли, що сьогодні мають помістя (двори зі значними просторами землі), доми, торговельні підприємства, електрівні й готівочку. А до того ще добрі посади.

Чого ще їм брак, як не заслуг перед Москвою та слави борців за „єдиною Русь“? Не дармож вони витворили приповідку: „З жиру бесітся“.

І справді скаженіють, особливо коли бачать, що „хахли“ стають свідомим народом і в своїй хаті хочуть мати свою правду й волю. Між іншим — у церкві.

Другий чинник — православна єрархія весь час підтримує оце „мракобесіє“ в церкві, а назовні покірно вмиває руки або вдає, що нічого не бачить і не чує. А якщо іноді й робить, то хі-

ба те, що під натиском мас „попускає“ українцям по центиметрові на рік. Звичайно, коли приходить сприятливий момент, не прогавлює його і знову сіпає назад попущене.

Польські політичні чинники пасивно приглядаються до цих душпастирських змагань з українським народом, хоча іноді, задля тих чи інших міркувань, готові висловити йому своє співчуття. Звичайно, остільки, оскільки погодилися б віддати свою церкву під протекторат та безпосередню керму. А до того часу — хай там московські недобитки допікають українцям.

II.

А самі українці? Маси здають іспит добре. Вони роблять усе, що всилі робити. Без проводу, без інтелектуальних засобів не лише обороняють свою рідну, себто українську церкву, але ще вряди-годи переходять у доцільний наступ на москалів, правдивих чи фарбованих, і — осягають більший чи менший успіх.

Правда, дехто заломлюється й гине — впадає у сектярство, відпливає в інші релігійні громади, кидається в безбожництво й т. д. Та нема війни без трупів і ранених, а навіть і без дезертирів. А особливо, коли полководці або бездіяльні або самі дезертирують.

Ось у цьому найгірше лихо української православної маси — в пасивности та дезертирстві української інтелігенції. В церкві, мовляв, засіли москалі, тому я кидаю її і переходжу до іншого ісповідного табору. Або: я властиво невіруючий, то чого мені лізти в халепу. А треті: неварто пхатися, бо може „хто“ взяти це за зле... Виднюється українська інтелігенція.

А молодь? Молодь з часів революції, переважно та, що студіювала за кордоном, під впливом ріжних соціялістів, розгубила в собі душу свого народу та стала порожніми міхами, в які ще невідомо, хто й що налле.

Якже москалям не використовувати цього стану української інтелігенції? Якже штундистам не заповнювати цю порожнечу своєю сьламахою (в самому Луцьку мають два доми, в центрі гарне помешкання біля театру та збирають гроші на величезний дім у самому серці міста). „Евангелики“ теж не марнують часу і то тимбільше, що ріжні соціялісти та атеїсти задля розваги (безплатної) заповняють місця на їхніх проповідях?

Ні. Вина падає не лише на москалів, що верховодять і в центрі й по парохіяльних церквах та соборах; не лише на чужих політиків, які були б дивакими, коли б не використовували для себе доброї кон'юнктури, — але й на українську інтелігенцію. Передовсім на неї — обезличену, розіджену московським соціял-атеїзмом, збайдужнілу й вивітрену з ідейного запалу та громадської енергії.

Церква є одним з важних тисячелітніх національних чинників. І хто дезертирує з неї, уступаючи місце москалям, хто відривається від неї задля соціялістично-атеїстичної моди, хто байдужіє до неї в своїх щоденних турботах про шматок хліба і „спокій“, той не виконує свого обовязку перед нацією, той діє на її шкоду. Поминаємо вже тих, що почали торгувати вірою і совістю, як часово попитним крамом, задля зиску.

Цих кілька гірких слів змушує сказати нашу пресу сама волинська церковна дійсність. Не для заподіяння комусь прикрости, а для направи лиха.

Українська інтелігенція Волині мусить знову зацікавитися церковними справами й масово влитися в церковні стіни, щоб припинити в них чуже „мракобесіє“.

Senex.

З польської преси.

Добра стаття і погана дискусія

Такою доброю статтею була у „Часі“ кілька днів тому обширна редакційна стаття п. н. „Проблема Східної Галичини“ (в оригіналі скрізь „Малопольщі“). Головна теза тої статті, що ніколи Польща на терені Східної Галичини не вела і не веде планової політики та не вибирає ні одної з двох можливих доріг: або асиміляція або розбудова українських цінностей („уступки“). Признаючи згори, що для переведення якоїнебудь програми на цьому трудному терені потрібні діячі з широким політичним овидом і великою енергією та цивільною відвагою, автор з жалем стверджував, що таких одиниць при практичній розвязці проблеми Східної Галичини нема. Обмірковуючи спроби унормування відносин між поляками і українцями перед війною „Час“ згадує про А. Потоцького і М. Бобжинського, покликуючись на плановість їх діяльности. Щодо часів післявоєнних, то тут на думку „Часу“, сяктак ясний плян мали у цій справі лише два політики: Т. Голувко, який поручав політику уступок супроти українців і Стан. Грабський, прихильник політики асиміляції. Фактично ні один із тих політиків не мав успіху і своєї праці не скінчив. Тепер нема польонізації, — що більше (каже автор) польські кольоністи підлягають процесові „рутенізації“, — але нема теж ніякого руху, який змагав би до приєднання українців для ідеї співжиття з Польщею.

„...Правління (у Галичині) виразно поліцийне. Українська молодь не находить ніякого вентилю для своєї енергії і бажання праці: після закінчення студій збільшує лише ряди невдоволених і огірчених. Ще гірше, що тактика властей зовсім не одностайна. Вона залежить від індивідуальности воєводів, ба навіть старостів. В одному повіті Фонд Праці будує українську школу — малу палату (де? — прим. Ред.) — теж дивний засіб поборювання безробіття, — в сусідньому повіті староста гатить кари по кількасот золотих навіть за церковні процесії, за спів українських пісень. Річ ясна, що того роду зигзакувата політика нікого не вдоволяє і не може дати ніяких вислідів: ані не сполонізує Галичини ані не загоїть давніх ран і не усуне недовіря у польсько-українських взаєминах“.

Нарікає також автор на становище польської

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 15. ЖОВТНЯ 1934.

Д-Р ВАСИЛЬ ЩУРАТ.

Розвиток нашого театру.

(Промова на ювилейному святі дня 12. ц. м.).

Людське життя — це не іграшка. Завсіди більше в ньому журн й горя, ніж радощів, більше боротьби зі злиднями ніж хвилин спокою й відради. Так воно вже споконвіку. Але щоб у боротьбі життя не падати, щоб у ній якось відітхнути, людина радо переноситься в кращий світ своєї уяви. Тут і джерело всякого творчого мистецтва, починаючи від пісні, а кінчаючи на театрі, який неначе втілює в собі всі здобутки нашої творчої уяви й тимсамим є вже виразом вищої культури людства.

Здавна признаючи вищість культури грекам і римлянам, здавна насаджуючи її в наших школах, ми вже завдяки тим школам зазнайомлювалися з театром. На жаль, був він для ширших мас народу недоступний. Для них доступ до театру став можливий щойно тоді, коли нарід запанував у літературі, науці, громадянстві. Прийнявши народню мову замісць чужої, звязавшися з почуваннями й інтересами народу, став наш театр народнім театром щойно на початку минулого століття на Придніпрянщині, а щойно коло 1840 р. в нас. І були це тільки нечисленні аматори; в нас тільки молоді питомці львівської Духовної Семинарії, що перші, загріті ідеями Маркіяна Шашкевича, давали їм вираз у своїх театральних виступах, давали почин великому ділу, з захопленням піддержаний пізніше найвизначнішими нашими патріотами з 1848 р., а вже в кільканацять літ пізніше, неначе на памятку 25-ліття подвигу Шашкевича, увінчаний постановою заступити аматорський, мандрівний театр театром постійним у Львові.

При всіх моральних зусиллях і матеріяльних пожертвах виконання постанови з 1864 р. було тільки половинне. Аматорів заступлено акторами по званню, але мандрівним залишився театр дальше й залишається, на жаль, таким і сьогодні. Не повинно це бути притокою до обезцінювання заслуг тих людей, яким вони справедливо належаться. Бож театр обслуговаий фаховими акторами показався відразу без порівнання кращим від аматорського театру, який не міг очевидно, розвиватися, не будучи постійно активним. Поза фаховістю проводу й акторів, між якими знайшлося доволі багато й придніпрянських, новозорганізований театр, міг повеличатися передовсім і новим репертуаром також з придніпрянської України, що незвичайно освідомлював нас національно. Як уже в 1848 р. в ньому знайшлася між іншим „Наталка Полтавка“ Котляревського, так знову від 1864 р. за перерібкою Квітчиної „Марусі“ появляється на нашій сцені Шевченків „Назар Стодоля“, а там цілий ряд замітних творів придніпрянських драматургів.

Зацікавлення придніпрянським репертуаром росло в парі особливо з новим, а щораз то могутнішим культом Шевченка в Галичині. Але й антирусофільські настрої, поширювані в Галичині також поляками після упадку їх повстання в Росії, зважили тоді чимало в боротьбі за зріст і український характер нашого театру, в боротьбі з пробами русифікації, без яких не обійшлося. Вониж, особливо в 1867 р., навели на наш театр підозріння в нахилі до Росії, хоч тоді австрійський уряд затривожила тільки часописна вістка про грошеву збірку на „русский“ театр у Галичині, заініціована на слявянськім зїзді в Кронштадті. Звязана з цим праця австрійських детективів може пригадувати хіба долю польського театру в Росії до повстання з 1830 р., коли то на припорученя ріжних Любовідзьких і Рожнецьких записувано навіть, хто, коли й за що оплескував польських акторів.

Відки й не виходили би спроби русифікації, з кола своїх людей чи чужих, наш театр ніколи їм не піддався надовго, хіба що лиш западав тимчасово, щоб небавом знову підійматися вгору, чи то завдяки кращому проводові й міцнішим звязкам з придніпрянськими артистами чи завдяки тимчасовим кращим політичним констеляціям тай хоч невеликій, а все таки помітній матеріяльній помочі Краєвого Виділу чи вкінці наслідком нових зусиль заінтересувати театром свою суспільність при помочі преси, оповіщування драматичних конкурсів, притягання до праці визначних музиків і композиторів, а хочби й використування народних здвигів у днях національних свят. Усе це склалося на те, що вже часи від 1874 до 1880 р., а потім від 1882 до 1892 р. представляються нам як дві кращі доби в розвитку нашого театру.

Вже тоді побуджував він до літературної творчости цілий ряд наших письменників з Федьковичем на чолі, збогачував нашу літературу перекладами кращих чужих творів, давав поле до попису таким музикам, як Гунєвич, також композиторам, як Лаврівський, Вербицький, Матюк, Воробкевич, спонукував працювати таких малярів-декораторів, як Корнило Устиянович, а вносячи на сцену народню обстанову й народній одяг, давав почин до нового культу народнього мистецтва, звертаючи на нього увагу чужинців і вимітаючи за поріг сцени всякі сміття давніх карикатур травестій з гу-

[...]чальної опінії до проблеми польсько-українських відносин, залишаючи журбу виключно державній адміністрації, яка такої проблеми ніколи не розвяже і розвязати не вміє. Польську політику характеризує повний песимізм і брак [...]вної волі польського громадянства.

„Або хоче воно — закінчує „Час" — полонізації Східної Галичини, — в такому разі потрібно багато більше зусилля ніж теперішнє. Або воно бажає собі мирного співжиття обох народів: у такому випадку необхідні далеко більші уступки для українського населення від тих, які йому тепер робимо. Можемо наслідувати або політику давньої Австрії супроти Галичини або Прус супроти Познанщини. Півзасоби — яких приклад бачимо часто в історії після розподілу Польщі — звичайно помилкові і кінчаться розчаруванням".

Обєктивно — польський автор має назагал незаперечну правду. І хоча він сам від себе не подає ніякої із двох наведених доріг політики супроти українців, а проте з його міркувань і сумнівів та, як видно, знання відносин, виходить досить ясно, що він не є прихильником політики асиміляції і — слушно — не вірить в можливості її успіху.

Словом, стаття була, як сказано на вступі й у заголовку, — добра. Але вона кінчилася покликом до дискусій: і тут редакція „Часу" зробила найбільшу помилку, бо добре враження з тієї статті зараз в кілька днів пізніше геть замазала найближчою дискусійною статтею — дуже поганою. І коли весь рівень першої статті був безперечно поважний, то тієї другої цілком мізерний і гумористичний.

Появилась та стаття у числі з 12. п. м., а головна її теза така, що ні одна з двох доріг, вказаних першим автором, не веде до цілі. І від себе поручає автор цілком іншу дорогу: ані підтримувати український „націоналізм", який чомусь то найшов би підпору в автономії (автор видно не знає, що автономізм це для українських націоналістів найбільш зненавиджена і поборювана концепція), ані асиміляція. Конкретно, автор бере собі приклад з розпорядків... сербської диктатури, яка мontує „один югославянський нарід" незвичайно доцільними засобами: найкращим доказом правильности тих засобів є чейже марсельський атентат... Але цієї дрібнички автор не бере під увагу: він захоплюється введенням у Сербії латинки (промовчуючи, що це введення лише частинне і паралельне до кирилиці), та заявляє, що між сербами і хорватами нема ніяких мовних ріжниць. Він рішуче поручає — примусово ввести латинку для українців, — до шкіл і кореспонденції з владою, — а в „декомпенсату" поручає польській стороні „шанувати українську мову" — відповідаючи на ті українські письма, латинкою писані.... по польськи.

[...]юром панства й наївности, та оживляючи істотною драмою національну традицію геройну.

І все це було неоціненою заслугою того нашого актора, що у вічних мандрах склав в жертвеннику національної культури всю свою працю, цілий свій талант, разом зі своїми бажаннями й вічною журою про непевне завтра своє й своєї сімї.

Прикро нам згадувати це нині в 70-ліття початків важкої праці нашої театральної дружини, приносячи і нині їй лиш один поклін в нагороду. Алеж бо також прикро було говорити про це вже в 1889 і 1914 р., в 25-ліття і в 50-ліття заснування нашого театру. Як перші виступи, його в 1864 р. ось тут у нашій ненашій залі, так і оба згадані ювилеї доводилося нам святкувати під чужими крівлями. Правда, постанову дати своєму театрові свій власний будинок у Львові, а своєму акторові належну забезпеку життя, постанову з 1864 р., повторили урочисто теж двічі, а навіть більше разів, ніж двічі. Правда, були вже й почини для виконання цієї постанови, поважні почини з 1892 р. Було й завзяття, висловлене в 1904 р. словами дуже поважного нашого діяча, кинене в сторону противників нашого театру: „Отже побачите, що поставимо театр і без вас!" Були й пригадки того всього у закличу нашої театральної дружини до української суспільности з 1907 р. Були... Колиж не так склалося, як бажалося, вина тут хіба нашої долі. Та майбо надію, що вона подобріє. Нехайже новою постановою нашої суспільности, а радше новою пригадкою давної постанови буде сьогоднішне наше свято. Будуймо наш театр, будуймо храм нашій культурі! Але й забезпечуймо слуг його вона нашими силами. До 75-ліття їх долі часу мало недалекий...

Виходить, що або автор кепкує собі, або його знання відносин, знання українського народу і ступня його національного розвитку таке, як знання відносин — у Югославії. Найяскравіше світло кидає взагалі на весь інтелектуальний рівень тої статті її закінчення:

„Якщо колишній Австрії вдалося колись виплекати у Східній Галичині український націоналізм коштом старорусьских партій (!!), то за деякий час (!) вдасться напевне (!) довочасній Польщі привернути на своїх південно-східних „кресах" назад стан аперед розподілу Польщі, себто панування серед русинів засади „ґенте рутенус — націоне полонус". Тільки треба поставити собі ясно ціль і змагати до неї вміло, енергійно і послідовно".

І чи не скандалить себе редакція поважного часопису, друкуючи такі капітальні дурниці?!

Український хліборобський ліцей.

Ст. Лось поміщує у „Часі" з 13. п. м. під повищим наголовком широку статтю, на початку якої радіє, що постанова уряду здійснює першу точку програми, яку він пропагував у польській пресі щодо розвязки проблеми українського шкільництва. Автор застерігається, що не знає, поскільки за цією постановою уряду підуть чергові по тій самій лінії, висловлює лише від себе думку, що це залежатиме у великій мірі від становища польського й українського громадянства. В усякому разі твердить, що „маємо тут до діла з поважною пробою заспокоїти палючу хліборобську потребу українського загалу".

„Українське громадянство дістає в межах Польщі важливу станицю, станицю дуже корисну, але скріплюючи свій стан посідання бере теж на свої плечі відповідальність за дальшу її долю"...

Пригадуючи спробу за часів братів Ґрабських рушити з мертвої точки університетську справу, автор каже, що тепер уряд робить другу спробу, цим разом у ділянці хліборобської освіти.

„Українські хлібороби-експерти дали міністерству освіти дуже багато вартісного інформаційного матеріялу і дуже багато річевої аргументації, яка здебільша переконувала. Фундаменти нової школи сцементувала польська добра воля й українська річевість. Гадаю, що це каже добре ворожити про тривкість тієї школи".

Рішуче твердить автор, що остання постанова уряду не має нічого спільного з виступом міністра Бека, при чому покликується на факт, що дотичне рішення було приняте ще в часі, коли не було ще галки про плян женевського виступу. П. Ст. Лось бачить у факті креування української хліборобської школи, поважну спробу польської конструктивної політики у шкільній ділянці".

Як видно зі статті, п. Ст. Лось добре поінформований про всі річеві подробиці цієї справи.

Вбивники короля членами терористичної орґанізації.

ПАРИЖ, 13. 10. ПАТ. Слідство виявило, що атентат на короля виконали члени терористичної югославянської орґанізації та що в атентаті брало участь кілька осіб. Тому югославянська поліція та інших держав шукає за спільниками атентатчика. Коло Парижа французька поліція леґітимувала два дні всіх прохожих та їздців. Поліція шукає за втікачем, який утік жандармові у Фонтенебльо підчас перевірювання його пашпорту.

Арештовані Бенеш і Новак призналися, що є членами терористичної югославянської орґанізації Перебіча та що їхні пашпорти фальшиві. Бенеш, який називається Іван Райчіч, зізнав, що пашпорт дістав у Парижі від Сарбюта. Новак у Ціріху від Ганса Петіта. До Анмас у Савої приїхав інспектор югославянської поліції та устійнив, що Бенеш це дуже небезпечний член терористичної орґанізації і відограв підчас атентату ролю шефа та інструктора.

„Парі Соар" подає вістку, що Бенеш і Новак на кілька днів перед атентатом мали нараду в Мінхені з одним провідником терористичної орґанізації. Від нього дістали вони приказ їхати до Ціріху, де вручили їм більшу кількість гроша і приказ їхати до Парижа. В Парижі ждали на них три типи, члени орґанізації і відвезли їх до Фонтенебльо. Тут мали дістати дальші вказівки. В Парижі мешкали в готелю з убивником короля Келеменом. Бенеш володіє добре португальською мовою, бо деякий час був активним членом хорватських орґанізацій у полудневій Америці.

Революціонер, який утік з Фонтенебльо і за яким розбивається французька поліція мав декілька прізвищ, а саме: Наліс, Тіксмір, Мальмі і Хальмі. Минулої ночі в лісі коло Фонтенебльо зустрінули мужчину, подібного до втікача. Поліція з псами почала розшуки, але без ніякого успіху.

„Парі-Міді" повідомляє, що в Загребі живе коло 20 родин Келеменів, але ніхто з них не пізнає на фотографіях, поміщених у часописах, убивника короля.

ПРИЗНАЛИСЯ ДО ВИНИ.

Арештовані спільники Бенеш і Новак, перетомлені цілоденним слідством від ранку до вечора зізнали, що брали участь в атентаті. Новак признався, що в 1904 р. уродився в Югославії і називається Поспішіль. Мешкав у Будапешті. Суди у Югославії засудили його позаочно на кару смерти за участь у вбивствах кількох поліцаїв та директора одного щоденника. Поспішіль утік з Югославії до Австрії, звідтіля на Мадярщину й опинився у таборі хорват-

ських емігрантів недалеко кордону Югославії. В таборі ґрупа хорватських емігрантів рішила вбити короля Олександра і визначила стрічу в Мінхені, де дійсно зїхалося трьох змовників. З Мінхену поїхали до Ціріху, де недалеко двірця зустрілися з двома іншими змовниками, між якими був теж Келемен чи пак Сук. З Ціріху виїхала ціла пятка до Льозани, а звідтіля до Парижа. Змовники побоювалися висісти в Парижі і поїхали до Фонтенеблью, а звідси до Парижа. Тут поділилися на групи. Новак і Хальмі замешкали в готелю Пале д' Орсе, два інші в готелю Реґіна. З Парижа Сук і Хальмі поїхали до Марсель. Новак з Бенешом залишилися у Парижі. Коли він довідався про вбивство короля, виїхав негайно до Евіен і намагався втекти до Швайцарії. Новак-Поспішіль признався, що був би вбив короля, якби атентат не вдався. Знав, що наражує своє життя, але свій обовязок супроти терористичної організації був би виконав. Арештовані будуть відповідати за співучасть у вбивстві.

ДЕМОНСТРАЦІЇ ПРОТИ ІТАЛІЇ, ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ І ХОРВАТІВ.

БІЛГОРОД, 13. 10. ПАТ. Вчора відбулися в кількох містах знову демонстрації проти Італії. В Любляні юрба побила італійського консуля. В Сараєві демонстрували проти хорватів, католиків. Кружляють поголоски, що юрба вибила теж вікна у чехословацькому консуляті. В місті Осіеку знищила юрба кілька жидівських крамниць. Жандармерія привернула лад.

ДІЙДЕ ДО МІЖНАРОДНЬОГО КОНФЛІКТУ?
Мадяри зорганізували атентат?

БУДАПЕШТ, 13. 10. ПАТ. Агенція Аваса повідомляє, що поліція в Будапешті, поінформована про зізнання Новака-Поспішіля, почала слідство на Мадярщині.

ЖЕНЕВА, 13. 10. ПАТ. „Журналь де Насіон" гостро виступив проти Мадярщини. Зізнання спільників Келемена перемінили трагедію у Марселі в міжнародній конфлікт. Тепер буде тяжко мадярському урядові скинути зі себе відповідальність, бо виявилося, що на Мадярщині в Янка Пушта був табор хорватських емігрантів, де перебували спільники атентатчика. Вони дістали теж мадярські пашпорти. Світ стоїть перед новим міжнароднім злочином. Атентат викликав марево війни. Годі домагатися від Югославії, щоби дивилася крізь пальці на злочин, підготований у сусідній державі. Якби в 1934 р. обставини були подібні до 1914 р., годі було би оминути війни. На щастя істнує Ліга Націй, яка може і мусить інтервеніювати для вдержання миру.

ПОДРОБИЦІ ЗІЗНАНЬ СПІЛЬНИКІВ.

ЖЕНЕВА, 13. 10. ПАТ. „Журналь де Насіон" подає подробиці слідства в Анмас. Бенеш-Райчіч і Новак-Поспішіль призналися, що перебували в таборі хорватських емігрантів на Мадярщині в Янка Пушта. З початком серпня ц. р. дістали приказ виїхати до Нейканіча, а при кінці серпня вже з мадярськими пашпортами дістали приказ виїхати до Ціріху, де ждав на них провідник. Бенеш дістав пашпорт на прізвище Йосифа Севера, Новак на прізвище Інґвара Унгара з Будапешту, Келемен на прізвище Сука з Брна Моравського. Четвертий дістав пашпорт на прізвище Бомбая з Фіюме. З Ціріху їхав зі спільниками провідник до Льозани, де відобрав їм мадярські пашпорти і дав їм фальшиві чеські пашпорти.

МОБІЛІЗАЦІЯ ТРЬОХ РІЧНИКІВ.

БІЛГОРОД, 13. 10. ПАТ. Кружляють поголоски, що до зброї покличуть три річники старшин резерви.

ЧИСТКА В ПОЛІЦІЇ.

ПАРИЖ, 13. 10. ПАТ. В понеділок відбудеться засідання ради міністрів, на якім вирішать кари для поліції за вбивство короля. Серед поліції переведуть основну чистку. Сунуть начальників поліції у Марселі і керманичів центральних урядів безпеки.

ПЕРЕД ЗМІНОЮ УРЯДУ.

ПАРИЖ, 13. 10. ПАТ. Внаслідок димісії міністра Саро та необхідного призначення міністра закордонних справ на місце мін. Барту уряд подасться до димісії.

„Журналь де Деба" запевняє, що коли премієр Думерґ зустріне труднощі при призначенні міністра закордонних справ, тоді покличе до керми міністерством закордонних справ одного з амбасадорів. Тоді амбасадор підпитиме Думерґові, але щоденник не називає його імени. Політичні кола сподіються, що внаслідок зближення між Францією та Італією і намагання наладнати приязні взаємини між Італією та Югославією, кандидатом на керманича міністерством закордонних справ буде мабуть амбасадор, який відограв велику ролю у справах східної Европи.

ДЕМАРШ ЮГОСЛАВЯНСЬКОГО УРЯДУ В РИМІ.

ЛЬОНДОН, 13. X. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє з Білгороду, що югославянський уряд зробив демарш у Римі з приводу неприхильних коментарів італійського радіо про внутрішнє положення в Югославії. Італійське радіо запевняло, що в Югославії дійде незабаром до заворушень, себто до домашньої війни.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 15. ЖОВТНЯ 1934.

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА. 3)

Фльоренція.

(Із подорожнього записника.)

Я в церкві Санта Марія Новелля. Будова її з XIII. віку, а фасада, архітекта Л. Б. Альбертія, з першої пол. XV. в. Пречудові головні двері: в їх арці душа прибирає форми цієї сонячної грації.

Праворуч, у церкві, в глибині великий образ кисти Чімабуе Мадонна деї Ручеляї.

Ліворуч великі фрески Рай і Страшний Суд — Орканія.

В головному престолі пребагато фресків Ґірляндая. Деякі фрески Філіппіна Ліппі сірим минулим визирають зі стін.

Світло в церкві як і в соборі і в Санта Кроче, бе з округлих вікон згори.

На майдані, перед церквою С. Марія напроти церкви портики, легкі, ренесансові, а над ними медальйони святих — терракота Делля Роббія. Взагалі Фльоренцію без родини мистців у терракотті Делля Роббія важко собі уявити.

Вечір. Година пізня. Майдан делля Сіньорія залягає тиша, самота. Грізно могутніє зі стрункою вежою Палата Сіньорії (1294. р.) Сіріє камінь, який оживають готицькі вікна. У цій сіроті каменя, яку ви бачите і у фасаді, і в палаті Пітті, відчуваєте оту грізну силу, що кріваво панувала в часах ренесансу. Бо мармору не бракувало фльорентійцям. Та мармор це вислаз пещеної вигоди, вибагливости, а то й розніжнености. Сірий камінь, який іноколи вистає брилою раптовно з муру (палата Пітті, архітектура Брунеллеска), це вираз потуги, просто невблаганої сили, якою дихають груди Давида Мікельанджеля, злочинці, шибайголови Андрія дель Кастанія. І ви в цій пізновечірній тиші чуєте лиш натугу мовчазної сили Давида, перед якою тремтить тиша, по неосвітлених закутках ховається самота. Далеко, на бездонно темному небі тремтять зорі. В ниші церкви Орсанмікеле бундючно глядить на вас св. Юрій Донателлія. І до його щиту пригортається тиша, в його бронзі відблискує світло вулиці, яке ніяковіє у красі очей Мадонни, з тисячтрьохсотих років, на розі, напроти Орсанмікеле.

*

Зранку, коли сонце стрімголов летіло з блакиті, щоби, прибравшись у портики, арки, в музику марморів, вийти на місто, — я приспішеною ходою ішов у напрямі церкви Сан Льоренцо. По дорозі зустрічаю багато фльорентинок, які в крикливій червоній, зеленій одязі, їдуть на роверах. Хлопчиська горлають наголовки щоденників, про приїзд Літвінова до Риму: він тоді починає закладати на европейських державних мужів золотосяйні уздечки, щоб їх осідлати.

Сонце промінням, мов зубами, міцно зачіпилося за сірий камінь фасади Сан Льоренцо. В середині церкви — просторий, широко стрункий, живий ритм Брунеллеска. Баня, мов радість доброї душі, що здіймається сонячно в простори.

З творів малярства, лиш найважливіші згадаю, ліворуч св. Єронім Ґірляндая. Напроти нього образ Благовіщення Фра Філіппі Ліппі: цей до того захоплювався архітектурою Брунеллеска, що кращого тла й не міг найти для Мадонни й ангола, який крильми оживає ще більше ці пружко чисті арки.

Врешті переходите до тієї ославленої каплиці Медічі, чи, як теж звуть її, Сагрестія Нуова. Будував її теж Брунеллеско. Є тут гроби двох Медічів, один із них славний володар Фльоренції Льоренцо іль Маніфіко Медічі, за часів якого ренесанс сягнув найвищого верщечку свого розвитку. Тут у цій каплиці бачимо славні різьби Мікельанджеля: сидячі постаті двох Медічів і алегоричні на гробах постаті. Та чоловіка постать, яка каже: Тихо, лиши мене в супокою!, скільки, яка глибина в ній того песимістичного супокою, фільософії. При цій постаті приходить на думку й Адам Мікельанджеля в Сикстинській Каплиці на стелі. Навіщо кличеш мене до життя? — виразом очей, рухом тіла каже Адам до Творця. Так уже воно буває: Мікельанджельо, якого твори, глядючи на них, прокидують у нас силу та охоту до життя, ми відчуваємо, як наші груди сповняються великістю і шириною життя, — сам мистець підходив до тієї творчости з песимізмом, з важким докором.

Так само і постать жінки — Сон — чи та друга — Світанок — коли їх побачите, все життя їх чутимете в душі.

Тут, у цій каплиці, Брунеллескі і Мікельанджельо стоять поруч себе, оба великі оба одноагідні

*

Виходите на світ. Виразно чуєте, що сонце з дивною жалобою припадає до вас: наче й воно хоче милуватися багацтвом колірів італійського ренесансу, якими ви впоїли вашу душу.

Іду здовж берега Арно. Сідаю на мур і млявно легко вдивляюся в прудкі хвилі річки. Недалеко помічаю якусь придорожню каплицю. Підходжу до неї ближче. В ній, за великим склом, образ „Зложення з хреста". Твір Д. Ґірляндая. Думаєте: Га, на це, щоб у придорожній каплиці, при звичайній вулиці „Люнґо ле Мура зі С. Роза", був твір мистця ренесансу тай такого як Ґірляндайо, може собі позволити лише Фльоренція. Інші міста, хоч які багаті в пречудові музеї, як у Міляно Брара, не мають ні одного твору цього мистця. І то тут, у Фльоренції, у кількох місцях побачите виставлені в привуличних каплицях твори раннього ренесансу, не кажучи вже про добрі копії, вміщені в мурах домів.

Коли сонце коверзливо стало приглядатися горбам Фієзоле, я пішов іще в напрямку церкви Марія дель Карміне. Тут можна оглянути твори фльорентійського мистця, що, після Джіотта, почав отой золотий ренесанс, Мазаччіо (1401-1428). Коротко жив, але велике діло виконав, поставивши мистецтво віч-на-віч природи, людини. Не даремне всі великі мистці ренесансу всі, навіть і Мікельанджельо, ходили до Санта Марія дель Карміне і студіювали фрески Мазаччія.

(Далі буде.)

ТАЄМНИЧА ЖІНКА.

Французька поліція ствердила, що змовники вдержували взаємини з молодою гарною жінкою, яка приїхала в неділю 7. жовтня ц. р. до Екс ен Провенс. Власникові готелю заявила, що називається Марія Вожлрох і є чешкою. Невідома жінка привезла зі собою чотири куфри, в яких — здогадується поліція — була зброя для Келемена.

АРЕШТУВАЛИ ПРОВІДНИКА ХОРВАТСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ПАРИЖ, 13. X. ПАТ. Поліції вдалося арештувати адвоката д-ра Павеліча, провідника хорватської терористичної організації. Поліція найшла при ревізії вказівки терористичної організації.

ДАЛЬШІ АРЕШТУВАННЯ.

ПАРИЖ, 13. X. ПАТ. У Шамбері поліція арештувала 56-літнього хорвата, громадянина Австрії, під замітом співучасти в убивстві. Арештований запевняє, що до Франції приїхав на відпочинок. Крім того в Доне поліція арештувала ще двох людців теж під замітом співучасти в убивстві.

БЕНЕШ ПОТВЕРДЖУЄ ЗІЗНАННЯ СПІЛЬНИКА.

ВАРШАВА, 13. X. ПАТ. З Анмас повідомляють, що Бенеш-Райчіч підтвердив зізнання Новака-Поспішіля.

ВИТАЮТЬ ЗІ ЗАХОПЛЕННЯМ МОЛОДОГО КОРОЛЯ.

БІЛГОРОД, 13. X. ПАТ. Вчора вечором приїхав до Югославії малолітній король Петро II. з своєю матірю королевою Марією. Непроглядні маси народу уладили королеві Петрові II. і королевій Марії велику овацію на прикордонній стації, опісля в Любляні.

Короля Петра II. витала у Білгороді 100-тисячна юрба, регенційна рада, уряд, вище духовенство з патріярхом Варнавою.

Бої в Еспанії.

ТЕЛЕФОНІЧНА КОМУНІКАЦІЯ З ЕСПАНІЄЮ ПЕРЕРВАНА.

МАДРИД, 19. X. ПАТ. Оголошено заборону розмовляти телефонічно зі закордоном.

ЛЬОНДОН, 13. X. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що урядові війська здобули при допомозі бомбардових літаків місто Овієдо, головний осідок повстанців. Тепер наступають на північний двірець, який ще залишився в руках повстанців.

БАРСЕЛЬОНА, 13. X. ПАТ. Военний суд засудив 12 осіб на досмертну тюрму за наступ на цивільну ґвардію.

Бомбардові літаки заатакували поїзд і вантажні самоходи з повстанцями. В Хіхон та Овієдо военні суди судять уже повстанців. Втрати повстанців у боях з урядовими військами дуже великі.

Ювилейна вистава у 70-ліття нашого театру.

Коли ювилейна вистава в 70-літні роковини істнування галицького театру мала нашій публиці пригадати ті давні часи, коли наш театр бився між циганськими злиднями і побутовим репертуаром, то вона вдалась напрочуд. Учорашня публика відкопала із дна своїх споминів якісь призабуті зворушення і напевне вертаючися додому не пробувала їх переаналізувати.

Більшість глядачів не знає напевне й досі, що ювилейну виставу, зорґанізовану „Союзом Діячів Українського Театр. Мистецтва" у Львові взяла на свої плечі тільки трупа одного нашого театру „Театру ім. Тобілевича" і то саме тоді, коли цей театр переходить велику крізу. Грали те, що могли, такими силами, які були. З цього погляду дали теж усе, що могли найкраще, бо справді важко булоб домаґатись від трупи без передових артистів чогось більше.

Попередило сценічну виставу вступне слово д-ра В. Щурата, яке друкуємо на іншому місці.

Сценічну перерібку Квітчиної „Марусі" вибрали на спомин першої галицької театральної вистави. Якби великий режисер з великими автор рами хотів був відтворити цю виставу в тій формі, як вона колись виглядала, то мабуть не вдалось би їм зробити це наївніше і більше по-аматорському. Це був такий блідесенький образочок, що нагадував витерті старі ілюстрації з прадідних книжок. Маруся ледви жила; не можна було вірити у те, що закохалась уперше, тим більше, коли з любовного горя сіла за миску попоїсти.

Не краще було з Грицем. Не було кому грати Гриця, а на безсмертну Марусю попрохали в останній хвилині Софію Стадникову теж не відомо на чиє місце. Маруся у „Грицю" взагалі не істнувала. Зате в „Запорожці за Дунаєм" мала Стадникова свій величезний успіх. Неодин міг іще раз заздро передумувати ту велику правду, що артистки на сцені вміють не старітись. Якби ґрамофонова плита була зберегла теж колишній голос Рубчака, то могли ми на мить мати враження, що бачимо „Запорожця за Дунаєм" у фата моргані, або наче той промінь світла, що мандрує з деяких зір на землю 20 літ і більше.

М. Бенцаль — дуже добрий Хома у „Грицю" теж мусів грати аж дві ролі, так само, як артистка, що грала дві мами, зовсім пересічно, без одної риски „характеру".

Крім трьох дій із цих трьох пєс нашого традиційного побутового репертуару втягнули до програми ще дві декламації. Блавацький багато кращий актор, ніж декляматор і не мав у чому виявити свого таланту. Кілька строф поезії С. Чарнецького „На сцені Гриць конав", поезії зовсім ліричної, майже інтимної, не дали теж нагоди Кривіцькій показати, як вона вміє деклямувати.

Були оплески і святочний настрій. Святочно одягнена і святочно випрямлена публика це була та єдина „ювилейна" річ, на яку більшість прийшла поглянути. Програма не давала ні історичного огляду нашого театру ні образу теперішнього його стану ні одного зразка мистецького зусилля. Уявляємо собі, що нпр. досить було одної дії з одної побутової пєси; на другу повинна була піти бодай одна Карпенка-Карого, на третю одна Винниченка, або одна якась така сучасна, що дозволилаб двом-трьом нашим справжнім артистам дати міру нашого театрального мистецтва.

До ювилейної вистави треба було безумовно притягнути наші найкращі сили з усіх наших труп, може й оперових співаків, розкинених по чужих сценах. Кожного могло вразити нпр. таке дивне явище, що на такий вечір не запрохали одного із наших найбільше заслужених орґанізаторів галицького театру дир. Й. Стадника, людину чималих заслуг і неменшого досвіду. Він напевне був би звернув режисерам цієї вистави увагу, що декляманції артистів у сальоновім одязі не можна „пускати" на середині сільської хати, тільки треба їх вивести на тлі спущеної завіси, або, що не личить у сільській хаті лишати на стіні польську ікону св. Юзефа.

Характеристична риса таких наших ювилейних свят: установи та товариства, яких представники підписані у почеснім комітеті, присилають на такий вечір красномовно-нудні привіти та телеграми замість допомогти в орґанізації самого свята. Але ті, яких запросили, щоби скріпили своїм авторитетом повагу 70-літнього ювилею, не знали нічого: які сили виступають і як зуміють вони виконати програму для більшости теж невідому. Навіть ті, що самохітно булиб допомогли такій виставі, не мали ні часу ні змоги щонебудь змінити. Все пішло по лінії найменшого опору, складене наспіх одною бідною театральною трупою, яку запросив до Львова на дві вистави „Союз Діячів Українського Театрального Мистецтва". Орґанізація була така, що до ІІ

участи не запросили навіть тих двох товариств, що найбільше цікавляться розвитком нашого драматичного мистецтва і могли були найбільше допомогти для звеличання свята: — не запросили ні „Кооперативи Український Театр", ані „Т-ва письменників і журналістів". м. р.

*

„ЗАЛІЗНА ОСТРОГА" — музична комедія на 3 дії з життя УСС, лібретто: Л. Лісевич і А. Курдидик, музика: М. Гайворовський.

В 70-ліття українського театру вибрав Союз Діячів Українського Театрального Мистецтва саме „Залізну Острогу" на репрезентаційну виставу. Рахували на касовий успіх і не перерахувалися: саля Театру Ріжнородностей була повна. Виставляв комедію Театр Тобілевича в середу 11. ц. м. Потягнула людей на цю виставу не так цікавість, як добре зрозумілий сентимент до нашого недавноминулого, яке ось на очах переходить у леґенду.

Українські Січові Стрільці! Скільки з тією назвою звязаних надій, споминів, пісень і літературних творів! Нарід, якого військова традиція ледви блимала в темряві століть, діждався у 1914. р. свого війська (дарма, що невеличкого, дарма, що в злуці з австрійською армією і — дарма, що „Вісті" його за українське не признають!). З тієї хвилини військова традиція стає не тільки живою, але й плодовитою. Без 1914. р. не булоб 1918., а без цих двох років величезного поступу нації.

Тому УСС-ами так дорожить наш загал і тому стільки любови до всього, що нагадує оцей „ловчок невеличок".

Доказом цього були рясні оплески, які залунали вже при появі стрілецьких одностроїв на сцені. Перший раз це йшла пєса про Стрільців, а напевно не останній. Усусуси — маю враження — дають стільки вдячного матеріялу для драматурга, що... тільки дай Боже драматургів!..

„Залізна Острога". Назва комедії пішла від лицарського ордену, який повстав у 1916 році серед Усусусів. Назва дуже атракційна, має свою традицію, але до комедії, яку ми вчора бачили, ніяк не підходить. Далеко ліпше відповідалаб тут назва: „Стрілецьке кохання", бо всі три дії Стрільці (без ріжниці ранґ) кохають і закохують у собі. Лицарство Залізної Остроги виступає тільки на самім початку першої дії і на самім кінці третьої. Є немов декорацією до решти комедії і темою кількох речень у цілій комедії.

Я завдав собі труду і перевів принаглінний плебісцит між знайомими, тому я спізнився на один день з рецензією. Після того я нерішений: писати так, як про це думаю я і люди, що мають якесь відношення до літератури, чи так, як про це думають пересічні глядачі.

Фактом є, що на десять пересічних глядачів вісім хвалило „Залізну Острогу", а на десять музиків, малярів, літератів і редакторів вісім ганило.

На мою думку „Залізна Острога" має дві засадничі хиби: фабулу і типи. Фабула примітивна, нецікава, неінтриґуюча. Глядач не стежить за розвитком акції, бо автори не змушують його до цього. Коли мова про типи, то маю на думці старшин, а в першу чергу стрілкинь, які вийшли зовсім не пілхлібно. Усусуси існували тому двацять літ, навіть ще тому пятнацять літ, тому сучасний автор не може з їх побутом так довільно поводитися, як з княжим, козацьким, чи хочби з „Народньою Ґвардією" з 1848. р. А автори „З. О." повелися зі стрілецьким побутом занадто свобідно. Колиб зі стрілецького життя було більше пєс, це ще не так разилоб. Але „Залізна Острога" одинока! Жінки, які служили в рядах УСС, не будуть вдячні авторам за ці дві стрілкині, що через три дії зітхають, обіймаються і заглядають за хлопцями. Наскільки більше правдивим і далеко цікавішим був би тип стрілкині, яка нехтує коханням, не терпить компліментів і хоче бути тільки вояком. Стрілецькі старшини теж не вийшли ліпше. Де не стрінуть своїх товаришок зброї — освідчаються і лізуть цілуватися.

Головна постать комедії — леґендарний Цяпка-Скоропад вийшов нерелефно — не тільки з вини актора який до цієї ролі не підходив. Четар Дарина — роля така, що навіть п-ні Бенцалева не могла її оживити. Те саме можна сказати і про поручника Жмайла. П. Бенцаль робив, що міг.

До вдатніших літературно типів належить хорунжий від кінноти і санітарка. Тому п-і Лепська і п. Нікітин багато причинилися до доброго настрою публики. Чура поручника Жмайла теж добрий, а п. Яковлів, який грав цю ролю, вивязався з неї прекрасно.

З поодиноких сцен найліпші: початок другої дії і початок третьої. Стрільці підхоплені добре, сцена в окопах жива і весела. Те саме можна сказати і про сцену в коші, де врешті виступають „цивільні" дівчата. Аж легше, що любовні закляття вже не йдуть на адресу стрілкинь.

„Залізна Острога" була виставлена дбайливо, темпо живе, що у великій мірі помогло пєсі. Тільки декорація третього акту невідповідна. Розвалена хата викликує враження фронту, а не далекого запілля.

Чув я такий голос: „Залізна Острога" спонукає неодного написати ліпшу пєсу з життя УСС". Коли це справдиться, то Союз Діячів Українського Театрального Мистецтва добре зробив, що виставив „Залізну Острогу" в 70-ліття українського театру.

Роман Купчинський.

Д-Р ІВАН ДОВБУШ

львівський лікар, що помер несподівано у розквіті своїх фізичних сил у 34 р. життя, належав до незвичайно цінних наших громадян, що у своїй праці могли би бути зразком для товаришів у своїй професії і для неодного діяча. Працював він зранку до ночі. Крім своїх фахових обовязків по шпиталях, в українській академічній ґімназії, в ординаційних годинах дома, присвячував він чимало часу громадській, народній і філянтропійній праці. Як член „Українського Лікарського Товариства" дав у ньому неодин реферат, безкорисно працював при Психотехнічній Порадні „Рідної Школи" оглядаючи діти, а головно спішив з поміччю всім недужим, що потребували негайної лікарської ради.

І. Довбуш був людиною кришталевого характеру і незвичайно чутливого серця. Мав він найкращі прикмети лікаря: ніжність, мягкість, безпосередню теплоту і безкорисність, що впливала на пацієнтів, краще ніж ліки. Це був справжній філянтроп, якому зовсім не залежало на тому, щоб хтонебудь знав про його гуманітарну працю, що своєю скромністю зворушував і ставив неодного пацієнта у прикре становище, коли не хотів приняти від нього гонорару. Всі, що знали його приватно, на звістку про його несподівану смерть, мусіли відчути рівно просто фізичний біль, як при втраті когось дуже близького. І. Довбуш належав до найкращих і найвірніших приятелів; була це людина, на яку можна було завсіди рахувати. Був це товарисько тип европейського джентельмена, чесного, совісного, точного і дискретного, тип, що досі належить у нас, на жаль, до винятків.

Початок викладів у православній студії.

ВАРШАВА, ПАТ. В дні 8. жовтня ц. р. з год. 1. митрополит Денис в асисті професорів архимандритів д-ра Іляріона Басдекаса і д-ра Григорія Перадзе, о. прот. Миколи Смольського та студентів відправив в архикатедральній церкві св. Марії Магдалини на Празі торжественне богослуження з нагоди нового шкільного року. Підчас богослуження о. проф. архимандрит Ілярій Басдекас виголосив проповідь у польській мові (!)

——о——

КРІВАВІ ЗАВОРУШЕННЯ В МЕКСИКУ.

МЕКСИК, 13. 10. ПАТ. Перед народньою палатою зійшлося коло 1.000 католиків з метою запротестувати проти теперішньої системи навчання, яка зводиться до поширювання соціялістичних засад серед молоді. Поліція почала розганяти демонстрантів шаблями й слізними газами. Колиж не помогла навіть сальва стрілів на пострах і юрба демонстрантів почала зростати, дійшло до стріляниии. Багато людей і поліції ранено, а ще більше католиків арештовано.

——о——

НІМЕЧЧИНА СПЛАЧУЄ ДОВГ.

ВАШИНГТОН, 13. 10. ПАТ. Німецький уряд заплатить 15. жовтня ц. р. 2,100.000 долярів відсотків від бонів позички Доза.

——о——

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ

— До Парижа приїхав міністр Саймон на похорон мін. Барту.

— През. Рузвельт приказав обнизити час праці в бавовняним промислі з 40 на 36 годин від 1. грудня ц. р.

— У Шікаґо 70 тисяч католицької молоді демонструвало проти неморальних фільм.

— Австрійський міністр освіти заборонив приймати до вищих шкіл тих студентів, які брали участь у боях у липні ц. р.

— У Будапешті арештувала поліція купця Фердинанда Естеррайхера за фальшування 100 долярових банкнотів.

Нова президія союзу большевицьких письменників на Україні.

Президія большевицьких письменників на Україні уконституувалася так: І. Кулик — голова; І. Микитенко — заступник голови і керманич театрального відділу; П. Панч — другий заступник голови і керманич літературного фонду; І. Кириленко — відповідальний секретар і керманич літературної преси; С. Щупак — критик; О. Копиленко — дитяча література; І. Фефер і П. Тичина — література народів УСРР; Й. Городський та А. Головко — референти літератури, присвяченої обороні держави; І. Ле — праця з молодими письменниками.

„Наталка Полтавка" на фільмі.

Київська фільмова вирібня підготовляє на 1935 р. звукову фільму п. н. „Наталка Полтавка". Музику підготовляє відомий український композитор Ревуцький.

Радек про закордонну політику Польщі.

БОРОТЬБА ПРОТИ ФРАНЦІЇ.

Совітський журналіст Радек оголосив у „Большевику" статтю, що характеризує закордонну політику поодиноких держав у звязку зі вступленням Совітів до Ліги Націй. Автор кепкує із заяв делеґатів Портуґалії та Швайцарії й висміває ті часописи, які думали, що Совіти після вступлення до Ліги „поправлять свої обичаї та виречуться світової революції".

Опісля Радек займається польською політикою, присвячуючи особлившу увагу польсько-німецьким взаєминам. Німецька східня програма має на меті або знищити Польщу або втягнути її у сферу німецьких впливів. Щоби розбити польсько-французький союз, Німеччина зреклася покищо претенсій до Поморя. В Польщі відбуваються процеси, які ставлять під знаком питання польську політику з останніх двох років. Після пакту про неаґресію між Совітами і Німеччиною польська дипльоматія, думаючи, що змінила свої позиції, почала здобувати великодержавне становище, спрямовуючи боротьбу перш усього проти союзної Франції.

Автор наводить відгомін останніх посунень Польщі на терені міжнародньої політики у закордонній пресі та полеміку, яка розвинулася у французькій пресі про польські справи. Автор звертає увагу, що як взаємини з Польщею будуть дальше загострюватися, Польща буде приневолена шукати опертя в Німеччині, а це потягнуло би за собою залежність польської політики від Берліна. Німецька преса на думку автора вірить в можливість втягнути Польщу в орбіту німецьких впливів і має надію, що вдасться вести спільну польсько-німецьку політику на сході, зате польська преса запевнює, що ті надії безосновні та що Польща хоче тільки здобути рівноправність супроти Франції та інших держав. Будучність покаже, — пише автор — яке є справжнє значіння змін, що відбуваються в польській політиці.

——о——

НОВИНКИ

— **Хочете мати добре футро,** ідіть до відомої фірми Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— **Найкраще** випраний ковнірець тільки в українській пральні „Брін", вул. Бляхарська 21. 18-20 15—?

— **Василь Ґресяк, веде далі** свою кравецьку робітню, при вул. Сикстуській ч. 23. у подвірі III. сходи I. пов. 323 7-20

— **Попис львівського „Лугу".** Пригадуємо, що нині, в неділю 14. ц. м., на площі Лугового Городу відбудеться попис львівського „Лугу". Початок в год. 3-ій. Ті, що не бачили ще Лугового Городу, повинні прийти його оглянути, ті, що вже бачили, найдуть нову несподіванку: третю готову площу, призначену на відбивання, рек, поруча, гойданку і т. п.

— **Почтовий уряд Ворохта** вестиме весь рік піводенну телефонічну та телеграфічну службу також поза літнім сезоном від 7-ої або 8-ої до 21 години в будні, а від 8-ої до 12-ої і 15-ої до 18-ої в неділі та свята.

— **Про виповідження праці умовим робітникам.** Цивільна палата найвищого суду у Варшаві проголосила важне рішення в справі виповідження праці умовим службовцям. Суд рішив, що припис арт. 29 закону про умових службовців, на основі якого не вільно виповісти праці підчас недуги робітника, не містить зовсім заборони розвязувати службове відношення в часі його недуги. З інших причин звільнити можна за вчинок, що управнює позбавити службовця посади без виповідження, як напр. за тяжку зневагу працьодавця і т. п.

— **Ліквідують залізничу дирекцію в Станиславові.** Центральна влада, не зважаючи на протести інтересованих кол, рішила зліквідувати станиславівську дирекцію залізниць. Кажуть, що її агенди приділять до залізничої дирекції у Львові. Кількох начальників відділів перенесено вже до інших дирекційних округ. Все те задля ощадности.

— **Податкові полекші.** Появився розпорядок міністра скарбу, що вводить зміни в торічному розпорядку в справі полекш у сплаті податкових залеглостей. На основі нового розпорядку скарбова влада може платникам, що не мають нерухомого маєтку, на якім можна би забезпечити залеглости, відписати четвертину тих залеглостей, під умовиною, що дальші з четвертини податник сплатить 12 квартальними ратами за оплатою відсотків проволоки. Задля цього треба внести окремі подання, як слід умотивовані.

— **Кілька цінних заввваг для господарів!** Мотилиця це недуга овець і рогатої худоби, яка робить великі шкоди в господарствах. Мотилиця є тому грізніша, що коли цей галапас разом з свіжою пашою дістанеться до шлунка звірини, розмножується дуже скоро з весною і восенню, а передовсім у дощевих роках. Одинокий польський специфічний засіб „Етрональ" (затверджений рег. Мін. Сп. Вн. ч. 1606) лікує мотилицю в 100 проц. від 24—48 годин. Цей засіб клінічно випробований на львівській Академії Ветеринарії з великим успіхом. „Етрональ" не тільки лікує, але також запобігає тій грізній недузі. „Етрональ" у формі желятинових капсулок подаваний рогатій худобі і вівцям впливає також додатньо на зверхній вигляд звірини і збільшує видайність молока.

— **Поліцай - убивник придумав саботаж.** У львівському суді почалася розправа проти поліцая Станислава Беленя за вбивство Івана Коцяна. Тіло Коцяна найшли 20. вересня на гостинці між Равою Руською та Жовквою біля залізничної стації Лавриків. Того самого дня, коли найшли трупа Коцяна, поліцай Белень повідомив повітову команду поліції в Раві Руській, що Коцян хотів виконати саботаж і що у власній обороні він застрілив Коцяна. Слідство виявило, що поліцай сам заінсценізував нібито якийсь саботаж, щоби затерти вбивство. При секції ствердили на тілі Коцяна чотири рани від стрілів і чотири зранення на лиці, завдані вже по смерти якимсь гострим предметом. Підозрівають, що й ті рани завдав Коцянові Белень. Психіятри ствердили, що Белень відповідальний за свої вчинки. На розправі Белень заперечив свою вину. Каже, що він візвав був Коцяна, щоби зупинився, а Коцян не послухав і вистрілив із втятого кріса. Тоді Белень скочив у рів і відтам вистрілив пять разів. Коцян, твердить обвинувачений, належав до тайної української організації. На запит прокуратора стверджує Белень, що він (себто Белень) мав уже тричі слідство за уживання зброї. Командант поліції в Раві Руській ствердив, що зізнання обв. Беленя суперечать зізнанням свідків і тому казали здогадуватися, що Белень не вжив зброї у конечній потребі. Тому командант візвав Беленя до себе та дав йому ніч до надуми, щоби зізнав правду. На другий день Белень признався, що Коцян до нього не стріляв, лише він (Белень), як побачив кріс у нього, стріляв до Коцяна. А що боявся відповідальности, придумав саботаж.

— **Листонош дефравдант.** Перед судом присяжних у Львові станув грошевий листонош Йосиф Лясота, що спроневірив 700 зол. надісланих на адресу проф. Леснянського, а крім того ріжні суми на шкоду інших адресатів. Розправа скінчилася засудженням Лясоти на 10 місяців вязниці з припиненням на 5 років.

— **В погоні за душогубами.** Злочинців, що вбили перед кількома тижнями кс. Садовського, польського пароха в Зимній Воді, не зловлено досі, хоча поліція арештувала чимало людей. В ночі на 12. ц. м. поліційна стежа наскочила біля Камінеброду на трьох людців, що дали до неї кілька стрілів. Підчас обосторонної стрілянини ранено одну особу. Підозрілі людці скрилися на багнах в околиці Городка Яг. Кажуть, що це бандити, які вбили кс. Садовського.

— **Буревій** перейшов над Перемишлем і повітом у суботу передполуднем і заподіяв великі шкоди, виривав дерева з корінням та зривав дахи з домів.

— **Краєва хроніка.** До текстильної фірми Волін-Шраєр у Станиславові вломилися в часі обідової пори злодії й забрали з бюрка готівку коло 10.000 зол. — У Перемишлі застрілився поліцай Фр. Василевич, якого в квітні пострілив був бандит Мачуга й тоді йому ампутували ногу.

— **Викрили злодіїв після двох років.** Ще в серпні 1932 р. доконано вломy до мешкання Станислава Крохмаля в Одржиконю пов. Кросно, причому вкрадено йому з шуфляди 3.000 долярів, 1500 зол. і біжутерію вартости 30.000 зол. Переведені тоді поліційні доходження не дали ніякого висліду. Аж тепер відкрили злодіїв, якими показалися мешканці села Войківка, Яків Якубаш і Стан. Шарик. За вкрадені гроші вони купили собі поле, домове уладження і т. п. Крім того арештовано кілька осіб, що затирали сліди крадежі.

— **Убив тещу.** Міщанин передмістя Кремянця-Пересілки Василь Бойковський поїхав 26. м. м. на нічліг, а вернувшись вранці додому, не застав своєї жінки дома, бо її мати вислала в поле пильнувати конюшини. Бойковський попросив тещу, щоби дала йому їсти. Теща, з якою він не жив у згоді, сказала: „Можеш сам варити й сам собі брати їсти". Обурений Бойковський скочив до неї і став бити. Врешті вдаривши у сисок, поклав її трупом. Але спершу думав, що теща тільки впала і мовчить, тому вдарив її ще кілька разів ногами і перебив їй в дванацяти місцях ребра. Опісля Бойковський хотів ще вбити жінку, бо й з нею жив у незгоді, але її тоді в хаті не було. Повідомлена про цей жахливий злочин поліція арештувала Бойковського. В поліційному арешті він хотів повіситись, але йому перешкодили.

— **Летунська катастрофа.** Біля Пулав упав військовий літак. Пільот-поручник згинув, літак розбився зовсім. Обсерватор помер у шпиталі.

— **В Румунії зародили яблоні.** Завдяки дуже гарній погоді в Мамаї над Чорним Морем зародили наново яблоні та інші овочеві дерева. Добрий врожай дали теж сади в інших сторонах Румунії.

— **Українська кольонія в Бразилії.** В бразилійській провінції Сао Павльо находиться українська кольонія Раншарія, що лежить у віддалі 12 км. від стації тої самої назви, залізничої лінії Сорокобама. Кольонію оснував П. Карманський 8 літ тому. На кольонії мешкає 36 родин. Земля на кольонії, хоч і піскувата, але родюча й надається на плекання всякої ростни. Раншарійці ведуть культурну господарку: мають кавові плянтації, розводять шовкопрядку і крім цього великі простори своєї землі засаджують ватою, на яку кризи покищо нема. Один алькейр дає пересічно 400 арробів вати в ціні по 8—10 мільрейсів за арробу. Як бачимо, ціна досить висока. Біда лише в тому, що ця ростина має багато шкідників, з якими нашим кольоністам доводиться зводити важку боротьбу. Культурне життя кольонії гарно розвивається. Українські свята відзначаються загальними зборами українських кольоністів, співами а навіть виставами. На кольонії є гарна школа та церква. З сусідними кольоністами є звязок, головно з японцями, яких тут чимало.

— **За тяжке побиття матері.** В Березині костопільського повіту, в родині Хилюків панували суперечки з приводу поділу майна та й без того через кожну дрібницю вибухали суперечки, а то й бійки. Одного дня між 23-літним Адамом Хилюком і його сестрою вибухла суперечка за кусок полотна. Мати стала в обороні дочки. Тоді молодий Хилюк вхопив гостру лопату і вдарив нею стару матір по голові. Вістря лопати пробило нещасній жінці череп і нарушило мозок, що спричинило частинний параліж тіла, а крім того Хилюкова втратила мову. Здичілого сина арештували і за свій вчинок він засів недавно на лаві обвинувачених окружного суду в Рівному. В свою оборону він не мав нічого сказати, казав лише, що не памятає, як то сталося. Суд засудив Адама Хилюка на 6 літ вязниці.

— **Перевага японської фльоти.** Стокгольмська ґазета „Свенска Даґблядет" пояснює, чому японська фльота сильніша нині від американської. Злуч. Держави чисельно мають верх над Японією; вони мають 15 нових дредноутів проти 9 японських і 250 хижаків проти 106. Зате японські панцирники „Наґато" і „Муцу" можуть стріляти зі своїх гармат що 30 секунд, а американські тільки що 35 секунд. При рішальнім бою швидкість стрілів має не менше значіння, як число гармат.

— **Докори совісти по 20 роках.** У місті Ангулем прийшов цими днями до жандармерії 50-літній мужчина і домагався, щоб його арештували. Заявив, що називається Жіль Метеер і є воєнним дезертиром. У 1915 р. утік він із фронту, взявши зі собою документи вбитого бельгійця. 5 місяців скривався він у Парижі потім кілька місяців у Гаврі, знову вернувся у Париж і вступив як моряк на торговельний бельгійський пароплав „Батерфляй" Вислуживши там кілька літ, Метеер вернувся у Париж і оженився. На підставі фальшивого пашпорту бельгійця діставав він 475 франків місячно. Після 20 літ затужив він за рідним містом і вернувся в Ангулем. Мати і брат не тільки не пізнали його, але не повірили йому, що він їх близький. Мати діставала весь час пенсію за свого вбитого сина, якого після смерти нагородили ще військовою медалю і хрестом. Коли він те все почув, відчув такі докори совісти, що пішов просто до жандармерії. Цікаво, що там його не арештували. Час загладив його вину і його докори вистачили за кару.

— **Ріжні вістки.** За вересень число безробітних в Англії зменшилось на 54.590 осіб, а коли рівняти з минулим роком на 254.740 осіб; нині є їх іще 2.081.987. — У Лісабоні є чутки, що крайні революційні елементи приготовляються у Португалії до таких самих виступів як в Еспанії; уряд приготований до таких виступів. — Франція і Зл. Держави підписали конвенцію про почтові мандати. — У Бельгії карбують нові 20-франкові монети з портретом короля Леопольда. — Парляментські вибори в Греції призначені на 24. листопада. — На конференції англійської сіоністичної організації приняли резолюцію з протестом проти обмеження жидівської еміграції до Палестини. — У Берліні сконфіскували вже пятий раз за півтретя місяця число льондонського „Таймса“. — „Правда“ повідомляє, що у совітських аптиках нема найпростіших ліків, навіть таких, які виробляють з гірчиці; нема свинячого сала, на якому багато них ліків виробляють.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ІВАН КРОХМАЛЬНИЙ.

Дня 7. X. ц. р. упокоївся в Полюхові Великім, перемишлянського повіту, студент теольоґії Іван Крохмальний в 23. році життя. Непринятий на дальші студії з причини невирівнання належитости за удержання, працював близько два роки в місцевій кооперативі за 18—30 зол. місячно (3 прц. торгу). Обняв її в кілька місяців по повнім упадку, коли було манка понад 1500 зол., крім величезних довгів і залеглих оплат. Своєю муравлиною працею, енергією та ініціятивою упорядкував кооперативу і причинився у високім ступні до випалення 40 тисяч цегли і звезення інших матеріялів на будову кооперативної домівки. На жаль, ті люди, що довели кооперативу до упадку, побачивши, що вона двигається, а навіть прийшла до значного майна, злучилися проти нього, а діставши легку підтримку, ввійшли знову в управу і надзірну раду. Прийшло їм це легко, бо село москвофільське і сильно здеморалізоване. І ось Крохмальний мусів покинути кооперативу, через що попав у розпуку і помер у сильній горячці (правдоподібно на тиф).

Від трагічної смерти свого батька пробивався Крохмальний через життя власними силами від IV. гімн. кляси і терпів тяжкі злидні. Веселий у поведенні, незвичайно побожний, з гарним голосом, проповідував християнські чесноти і любов до свого народу. Був щирим, ідейним, характерним народнім робітником, завжди строгим для себе. Терпів багато і зійшов з цього світа як жовнір на постерунку.

Ця згадка і величавий похорон нехай будуть заплатою за його труди і кров, що спливала з його рук при відбиранні і складанні цегли. Рідна земля нехай Покійному пером буде!

Присилайте передплату!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Укр. Молодий Театр „Заграва“ під артист. проводом В. Блавацького.

Борислав-Тустановичі:

14. X. „Земля“.
15. X. „Шан-Тонг“.
16. X. „Святе полумя“.
17. X. „Тарас Бульба“.
18. X. „Змійка“.

Згодом театр відвідає Східницю, Мразницю і Трускавець.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

Ходорів:

14. X. Залізна Острога.
15. X. Товаріш.

Великий Міський Театр.

Неділя, 14. X. год 3·30 поп. „Я переміг кріпу“.

Неділя, 14. X. год. 7·30 веч „Мархолт“.

Понеділок, 15 X. год. 8 веч Виступ Ганки Ордонівної.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 14. X. год. 7·30 веч. „Товаріщ“.

Понеділок, 15. X. год. 7·30 веч „Мякун“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Чоловік двох світів.“

АТЛЯНТИК: „Чар віденського вальса“ (Лео Слезак, музика Штравса).

ВАНДА: „Безвахисні“.

ГРАЖИНА: „Кво валіс“.

КАСІНО: „Тут царює гумор“ (Фліп і Флап).

КОЛЬОСЕИ: „Сповнені“ мрії“ і ревія.

КОПЕРНИК: „Імператриця“ (Марлєна Дітріх).

МАРУСЕНЬКА: „Імператриця“ (Марлєна Дітріх).

МІРАЖ: „Король циганів“ (Дж. Мохіка).

МУЗА: „Чібі“.

ПАЛЯС: „Чи Люцина це дівчина“ (Смосарська, Бодо, Цвіклінська).

ПАН: „Міліон на вулиці“ та ревія.

ПАСАЖ: „Дівчина на приказ“ і ревія.

РАИ: „Її екселенція прачка“ (Ганзі Нізе).

СВІТ: „Пригода на Лідо“ (з Пікавером), „Ніч для тебе“.

СТИЛЕВЕ: „Приватне життя Генрика VIII.“ та ревія.

УТІХА: „Леґіон смерти“ та ревія.

ХИМЕРА: „Весела Зузанна“ (Ліліяна Гарвей).

Закордонне радіо.

Неділя, 14. жовтня 1934.

Братислава (298,8) 21·15 Словацька програма, **Брно** (325,4) 10·00 Саксофонова музика, **Кошиці** (259,1) 17·30 Пісні словацьких еміґрантів, **Прага** (470,2) 16·00 Веселий недільний підвечірок, 20·05 „Ми в році 2.005“, 20·50 Два форт., **Талін** (410,4) 12·15 Хор, **Лягті** (1807) 19·00 Спів. **Берлін** (356,7) 11·30 Бахові твори, 22·00 „Ді Гайрат відер Вілен“ ком. оп. Гумпердінка, **Кельн** (455,9) 13·15 Концерт, 18·00 Муз. казка, 19·30 „Голяндець-скиталець“ оп. Ваґнера, **Ляйпціґ** (382,2) 11·30 Камер. музика, 15·00 Солісти, **Мінхен** (405,4) 18·35 „Льоґенґрін“ оп. Ваґнера, **Будапешт** (550,5) 12·30 Бізетові тв., 15·50 Військ. орх., 18·00 Циг. музика, 23·00 Нар. мельодії, **Міляно** (368,6) 20·45 Концерт, **Рим** (420,8) 17·00 Інстр. вок. концерт, 20·45 „Севільський цирульник“ оп. Россінія.

Понеділок, 15. жовтня 1934.

Відень (506,8) 17·30 Спів, 19·20 Легка віден. музика, 20·40 Нім. оп. музика. **Братислава** (268,8) 15·55 Концерт, 19·30 Словацькі пісні, **Мор. Острава** (269,5) 17·35 Спів, **Прага** (470,2) 12·35 Легка музика, **Париж** (1648) 21·00 „Дон Кіхот“, оп. Масканія, **Втльона** (531) 10·50 Спів, 21·05 Ірл музика, **Берлін** (356,7) 16·00 Веселе пополудне 22·45 Камер. музика, **Кеніґсвустерґгавзен** (1571) 18·40 У країні басків, 20·45 Смичковий квартет, **Штутґарт** (522,6) 16·00 Симф концерт, 18·30 Солісти. 22·30 Пісні, **Бреслав** (315,8) 20·45 Форт. сонати Бетовена, **Будапешт** (550,5) 13·30 Оркестра, 22·10 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 11·30 Тріо, 22·00 Камер. музика, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-інструментальний концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 14. жовтня 1934.

9·00 Ранішня авд., 10·10 Гр. пл., 11·57 Сиґн. часу, 12·03 Рільн.-метеорольоґ. вісти, 12·05 Сільна ревум, 12·10 Театральний фейл., 12·15-13·45 Муз. поранок, спів, 13·00 Суходолами та морями, 13·15 Меч Польща-Чехословаччина, 14·00 Концерт (віольонч., форт.), 14·30 Гр. пл., 15·00 Госп. вислід льв. волоконної вистави, 15·15, 15·35 Пісні, 15·25 Огляд ринків рільних продуктів, 15·45 Рільн. скринька 16·00 Остання Яносікова розбишацька виправа, 16·20 Віольончеля, фортепян, 16·45 Загадки, 17·00 Музика до танцю, 17·50 Життя заслуженого горожанина (спогади д-ра Лясоцького), 18·00 Театр Уяви: „Горштинський“ песа Словацького, 19·00 Концерт Ерінового хору, 19·50 Фейлетон, 20·00 Концерт симф. оркестри, фортепян, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 На веселій льв. хвилі, 21·45, 21·46 Спорт, 22·00 Почт. техн. скринька. 22·15 Реклям концерт, 22·30 Репортаж із мечу Польща — Чехословаччина, 23·10 Метеорольоґ. вістки, 23·15 Танк. музика,

Понеділок, 15. жовтня 1934.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·00 Реклям. концерт, 11·57 Час, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт (музика, спів). 13·00 Полудн. денник, 13·05 Нар. танці та пісні з гр пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Концерт сал. орх.; спів (Плонський, баритон), 16·45 Лекція нім. мови, 17·00 Спів, форт., 17·25 Як слухаємо на днип. відбірнику, 17·35 Рос. симф. музика з гр. пл., 19·50 Госп. чоловіка на морі, 18·00 Чортків — місто колірове, 18·15 Фортепян, 18·45 Для стар. дітей: „Остання осіння прогулька“, 19·30 У Наполеоновій батьківщині, 19·50, 19·56 Спорт, 20·00 Легка й популярна музика, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Істор. концерт польської музики, спів, (у прогр. твори з 1424—1430 р.), 21·45 Техніка та культура, 22·15 Форт. 22·35 Фільм. Мельодії з гр. пл., 23·05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·21·50 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·84, Париж 34·89·50, Берлін 213·20, Цюріх 172·64, Амстердам 358·75, Прага 22·10, Італія 45·34, Нюйорк кабель 5·25 1/4. Нюйорк чеки 5·24 3/4.

Золото: Долари 8·91—8·93, Франки фр. 34·20—34·60 Дукати 81·70—82·20, Корони 36·00—36·50, Рублі 45·50—46·30.

Срібло: Корони 0·30, рублі 1·20, фльорени 0·70.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від	до	від	до
Ячмінь одноцілий	14·25	14·50		
Ячмінь на маиво	13·50	13·75	13·75	15·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 13. жовтня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів	
1 кг. масла десерового	2·30	зол.
1 л. молока	0·14	„
1 л. сметани	0·60	„
1 к. яєць	3·00—3·10	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану вдержана, на яйця зниткова

Маслосоюз повідомляє, що від 15. жовтня п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Пантарки кріма		за 1 кг.	1·00	зол.
„	II кл.	„	0·95	„
Індики та індички	I кл.	„	1·12	„
„	II „	„	0·75	„
Курята і кури	I „	„	0·95	„
„	II „	„	0·60	„
Качки і гуси	I „	„	0·70	„

Тенденція дещо сильніша.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ШУКАЄ торговельних заступників на Галичину і Волинь, мистецько-хемічна робітня „ОКО“ Львів, Потоцького 58 в. 407 3—3

АСЕСОР НОТАРІЯЛЬНИЙ шукає посади від зараз. Добра практика. Ласкаві зголошення до кооперативи „Віра“ в Раві Руській. 417 2—2

ІНСТРУКТОРКИ (РА) вправної (го) до учениці VI кл. гімназії класичної, давнього типу треба від зараз. Платня за умовою Зголошення до Заряду школи в Хирльні п. Лопатин. 420 2—2

ЗВИЧАЄМ мудрих людей, всі купують фланелеві мужеські піжами 8·90 жіночі 9·80, дитячі 4·50, лише у відомій фабриці біля „Пав“, Сикстутька 1. 284 14—30

АПТИКА Берґера Львів-Левандівка до винаредування або продання. Просимо особисто зголошуватись або телефонічно 28-78. 428

ПРОМИСЛОВЕЦЬ, літ 34, з готів. 25.000 зол. одружиться з підприємчивою панною, що має відповідне майно. Ласкаві зголошення враз зі світлиною прошу слати до „Діла“ під „Будучність“ 425

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. III. часть

Ціна 8.— зол., з почт. перес. 8.50 зол. Окрема частина по 3 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Д-р Назар Омелян СВІТЛИК

УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ У ВІДНІ ГАУФФГАССЕ 16

признаЧений судовим перекладЧиком української й польської мови з осідком у Відні.

Спортове приладдя й одяг купують наші спортовці тільки у своїй кооперативі **„ПЛАСТ“** Львів. Синстуська 29. — Городецька 95 тел. 26. 1632 тел. 26

Цибульки гіяцинтів, туліпанів. Оприскувачі огородові поручає

„Насіння Ростин“

Керівн. Д-р З Баз

Львів, Ринок 29. (брама Андріолього)

Теодор Кисяк і Сини

Львів, пл. Смольки ч. 4.

тел. 40-09. поручають: **тел. 40-09.**

Мебльовий матеріял, фіранки, тапети, дивани, хідники і т. д. Також тапчани, меблі обивані, рулети і т. д. виконані у власнім варстаті 2—3

Виробня музичних інструментів **фр. Невчик** Львів, вул. Городецька 2Б. Телефон 25-76. Поручає всілякі музичні інструменти, приладдя, грамофони, плити і т. п. по приступних цінах. — Цінники на бажання. Приймає направи. 31/81 1—10

Читайте „Діло“!

ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ

Philips 33 A

Модель 1935

Радіо-приймач 3 обводовий до електричної сіти з динамічним голосником. Ратальною системою Філіпса **10 місячним**

32/81 1 15

виключно до купна

„Фото-Радіо-Паляс“

Львів, Марійська пл. 8. (Дім Шпрехера)

ETRONAL

(Затверджений реґ. Мін. Сп. Вн. ч. 1606).

Одинокий красвий засіб **лікує мотилицю за 24 години.**

Скоре і певне ділання „ЕТРОНАЛЮ“ стверджене на львівській Ветеринарійній Академії. До цілковитого виліковання вівці ваги до 35 кг. вистарчає одна мала капсулка в ціні 90 сотиків. — До цілковитого виліковання корови або вола до ваги 200 — 250 кг. вистарчає 2 капсулки більші за 4 зол. Можна дістати у хем. лябораторії М-ра **С. Едельмана, Львів, Театинська ч. 16.** та у всіх аптиках. 421 1—6

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.